

PLANINSKI VEŠTNIK.

Glasilo „Slov. plan. društva“

Štev. 1.

V Ljubljani, dne 25. januarja 1900.

Leto VI.

Potovanje na Severni rtič (kap).

Spisal Ivan Plantan.

Izza mladih let sem se veselil vedno poletnega časa, kajti vaje sem bil izletavati, kolikorkrat mi je to le mogoče bilo, bodisi v planine, bodisi v tuje kraje.

Prvo potovanje sem bil nastopil v družbi dveh tovarišev po dovršenem 5. gimnazijskem razredu in prepotoval sosednjo Hrvaško in zeleno Južno Štajersko.

Na tem prvem potovanju sem se prepričal, kako koristno da je, če človek po svetu potuje in si razširja svoje obzorje, spoznavajoč ljudi in njih običaje.

Od takrat mi je bila najljubša zabava, če sem mogel za nekaj časa popotovati, in to sem storil tudi vsako leto. Seveda moji poti za dijaških let niso bili ravno dolgi; vendar so mi bili zelo koristni in poučni.

Kasneje, po dovršenih vseučilišnih študijah, sem se pa napotil že v tuje dežele in se obrnil sedaj proti jugu, drugokrat proti zapadu, potem na vzhod in zopet na zahod ter tekom zadnjih 20 let prepotoval ne samo Avstrijo, temveč tudi velik del Italije, Švice, Rusije in Nemčije, Bosno in Hercegovino.

Toda nisem bil zadovoljen s tem, kar sem dosedaj sveta videl in prehodil; mikalo me je vedno bolj in bolj tja gori na čarobni sever, o katerem sem čital toliko zanimivega.

Že pred devetimi leti sem se počel pečati z načrtom za popotovanje na Severni rtič (kap), in da nisem že prej izvršil svojega namena, je bilo krivo pomanjkanje v to svrhu potrebnega časa. Obetal sem si od tega izleta na skrajnji sever Evrope izrednega užitka, in priznati moram, da se nisem varal, in da mi bode to velezanimivo potovanje ostalo vedno v prijetnem spominu, in še v starih svojih dneh, če jih učakam, bom z veseljem mislil na ta izlet.

Lani sem se bil odločil početkom uradnih počitnic, da porabim to ugodno priliko in se odpravim na zaželjeno pot.

Dne 14. julija sem se poslovil na južnem kolodvoru od svojecev in odrinil z brzovlakom na Dunaj. Pri slovesu mi je bilo pač nekaj tesno pri srečanju, kajti pot, katero sem nastopil, je jako dolga in tudi ne brez raznih nevarnosti, in radoveden sem bil, ali se zopet zdrav vrnem v milo domovino ali ne. Nisem sicer boječ, toda če mora človek nad 7500 kilometrov prevoziti z vlakom, in po morju ga lahko zadene tudi kaka nezgoda, ki so danes takorekoč že na dnevnem redu — ni čuda, če ga obidejo razne misli. Toda kot fatalist sem se takoj otrésel tega neprijetnega duševnega stanja in vesel odrinil proti Dunaju.

Drugo jutro, t. j. 15. julija ob poldnesi uri, sem dospel na Dunaj, in takoj sam se napravil na delo za pot preko Nemčije, Danske, Norveške in Švedske.

V svetovno znanem kontoarju Thos. Cook & Son sam sestavil potno črtno takole: Dunaj - Tešin - Draždani - Berlin - Rostok - Warnemünde - Gjedser - Kjöbenhavn - Skodsborg - Helsingör - Helsingborg - Göteborg - Mellerud - Kornsjö - Frederitshald - Moss - Kristijanija - Ö Lilleström - Eidsvold - Hamar - Tronthjem. Za nadaljno potno črto iz Tronthjema po morju proti severu pa nisem mogel na Dunaju dobiti vozne listke, ker bi bil moral en dan čakati in obširno telegrafsko naročilo poslati v Tronthjem na parobrodno družbo, in to na dobro srečo! Odločil sem se torej, ker nisem smel nobenega dne izgubiti, da odpotujem kakor hitro mogoče v Tronthjem in si tam izberem parobrod, ki me ponese v Severno morje, in sicer sem nameiral vzeti parobrod, ki pluje na Spitzbergen in se vračajoč na Severnem rtiču ustavi in se potem po navadni črti mimo Hamarfest - Tromsö - Bod vrne v Tronthjem.

Pač sem si pa na Dunaju preskrbel tudi vozne listke za povratek iz Tronthjema in sicer z nastopno progo: Tronthjem - Storlien - Stockholm - Lund - Trelleborg - Sassnitzhafen - Stralsund - Berlin - Dunaj. Hiteti sem pa moral v Tronthjem radi tega tako, ker sem se iz potnih prospektov prepričal, da odplujejo samo še 3 parobrodi iz Tronthjema na Severni rtič in sicer dne 20., 24. in 27. julija, kajti onega dne 17. julija itak nisem mogel dohiteti z Dunaja v 2 dneh. Bal sem se, da ne dobim nobenega prostora več.

Ko sem imel vozni zvezek za svojo pot v rokah, sem si preskrbel še raznih stvari, katere mora popotnik v svojem kovčegu za vsak slučaj imeti pri rokah. — Da nisem sukanca, šivank in gumbov doma pozabil, je že poskrbela moja boljša polovica, predno sem bil odpotoval.

Kar se tiče obleke za potovanje na sever, ni potreba posebnih priprav; zadošča, da si človek vzame trdno obleko, kakor jo turist rabi za potovanje po planinah, zlasti na Tirolskem ali v Švici. Najbolj služi močna sukneni obleka, mehak klobuk in trdni čevlji, kajti velikokrat je treba stopati po kamenju ali po močvirju. Haveloka pač ne smeš pozabiti, ker ta ti pri vsaki priliki izborna služi. Nogavice in rokavice treba vzeti volnene, kajti na parobrodu je zlasti po noči in proti jutru prav hladno.

Končno si je pa treba omisliti še nekaj posebnega, česar sicer turist ne pozna, to je močan, gorak pled, ki služi kot odeja na parobrodu in sicer na krovu. Jaz nisem hotel tega verjeti, kajti zdelo se mi je, da si prtljago nepotreboma pomnožim, če si oskrbim tudi tako odejo; ko sem pa v Kristijanijo prišel, so me drugi potniki poučili, da si je neobhodno potrebno omisliti tako gorko potno odejo, to pa radi tega, ker se do ranega jutra potniki zabavajo na krovu parobroda in stoprav proti jutru poiščejo svoje kabine in za par ur ležejo. Primoran sem bil torej z volkovi tuliti in si hote ali nehote angleško odejo za drag denar v Kristijaniji kupiti.

S pripravami za nadaljno pot z Dunaja je potekel hitro čas, in zvečer ob 9. uri istega dne, to je 15. julija, sem odpotoval z brzovlakom severnozahodne železnice v nemško metropolo.

V Berlin sem dospel brez zadržkov po 14 urni vožnji z brzovlakom drugi dan, v nedeljo 16. julija, ob 11. uri dopoldne ob krasnem vremenu in se za pol dne nastanil v hotelu „Central“. „Hotel“ leži v Friedrichstrasse in spada med hotele I. vrste. Tukaj me je takoj po prihodu portir hudo razjezil. Naročil sem mu namreč, naj plača izvoščeku na taksamtru zaznamenovano vsoto (1 marko in 30 vinarjev), ker nisem imel nemškega denarja pri rokah in bi bil moral šele kovčeg odpirati. Portir po vsem svetu za gosta rad par goldinarjev založi, ker ve, da dobi za to napitnino. Toda izkupil sem jo od tega oholega Prušaka, kajti on mi je kratko odgovoril, da načeloma ne zapisujejo nobenih izdatkov za goste. — Ker nisem hotel čakati pustiti droške pred hotelom in ker se tudi nisem hotel prepirati s tem ošabnim vratarjem, sem mu dal avstrijski petak, da mi ga na pruske srebrnjake in nikle razdrobi. To je tudi radovoljno storil in mi pri priliki pošteno za 50 vinarjev manj dal, nego je kurzna vrednost tistega dne znašala. To sem si pa dobro zapomnil.

Potaknili so me v hotelu, ker sem izjavil, da pojdem na večer zopet naprej na Dansko, v 4. nadstropje. To bi me sicer nič ne brigalo, ker ima hotel „lift“ in ni treba po stopnicah gori hoditi in se potiti; vendar sem se prepričal, da je četrto nadstropje poleti prav neprijetno; kajti sobice so prave škatle, in vrhutega sem imel le na dvorišče okno. Vročina je bila neznosna, in nisem se mogel prav nič odpočiti, še manj se pa ohladiti. Porabil sem torej čas. Preoblekel sem se urno in potem šel po mestu, ogledovat si novo nemško metropolo, ki je po svoji velikosti, obrtnosti in prometu davno Dunaj prekosila.

Korakal sem po krasni cesti Friedrichstrasse doli do promenade „Unter den Linden“, kjer se elegantni svet zlasti ob nedeljah šeta in po pavovo ščeperi. Kaka razlika med šetalci na „Ringu“ na Dunaju in na promenadi „Pod lipami!“ Dunajski šetalci so mirni in vljudni, Berlinčan pa ošaben in prevzeten, da kar piha. Zunanost berlinske gospode je silo odurna, in brez pomisleka človek iz te neprijetne zunanosti tudi lahko sklepa na neprijetna duševna svojstva in

značaj teh ljudi. Resnica pa je tudi, da južni Nemei sami Prušakov radi njih ošabnosti ne marajo!

Izložbe v tem mestnem kraju prekašajo po velikosti in elegantnosti dokaj izložbe na „Ringu“ na Dunaju. Tu sem videl, da se Berlinčanje v obilem številu vozijo z raznoličnimi motorji, ki so pa prav lepi, a prav nič podobni onemu strašilu, ki ropoče kakor živ peklenščak po naši slovenski stolici. Promet je v Berlinu za 50 odstotkov živahnejši nego na Dunaju.

Po obedu sem si vzel droško in sicer za 2 uri z naročilom, da si hočem kolikor mogoče berlinskih znamenitosti najprej v mestu, potem pa zunaj njega, seveda le mimogrede, ogledati.

Naletel sem na prav prijaznega izvoščeka. Ko me je že eno uro vozil in sva se mimo starega kraljevega dvorca peljala ter sem si okolico te stavbe ogledoval, sem začutil hipoma hud smeh, ki ga je karambolaža moje droške z mimo vozečo droško provzročila. Voznika se nista dovolj drug drugemu izognila, pa sta zadela ob strani tako trdo skupaj, da je stranico nad kolesoma na levi strani in polovico usnjene strehe moje droške razčesnilo. Moj izvošček se je raztogotil, zaobrnil z mojim privoljenjem droško in pognal konja za zlodejcem, ki mu je voz tako občutno poškodoval. Kričal je za njim, da so ljudje kar zijali, in ko ga je dohitel po daljšem dirkanju, ga je počel zmerjati, toda kmalu je utihnil in vzel svojo knjižico ter si nekaj zabeležil in se k meni vrnil.

Na moje vprašanje mi je povedal, da si je konj nasprotnikov tudi nogo poškodoval, in da ima tudi njegov voz razne rane, da se mu pa mož smili. — Dalje mi je rekel, da je ta mož njegov znanec, in nazadnje je priznal, da je njegov tast! Radi tega mu je odpustil in ga ni redarju izročil.

To je bila prva nezgoda, ki se mi je na tujem pripetila, toda brez škode za moje kosti. — Rekel sem si, če pojde tako srečno tudi dalje, potem ne bo sile.

(Dalje prihodnjič.)

Iz mojega nahrbtnika.

Spisal J. M.

Kolikokrat sem si pač želel v dijaških letih nahrbtnik! Kadar mi je bila nerodna torba ob rebra ali mi je pri plezanju zašla celo med noge, sem vzdihnil: „Oh, če bi imel nahrbtnik!“ Toda zastoj se še mačke ne švigajo, ne pa da bi se celo nahrbtnik dobil. Po hrbtu ti že še kdo katero priloži, zastoj nahrbtnika pa tako ceno ne dobiš nikjer v prodajalnici. Denarja pa bore dijak tudi nisem mogel toliko potrošiti, da bi si nabavil močen, nepremočljiv nahrbtnik, kakršnega sem slišal hvaliti izkušene hribolazce. Res, stane ne ravno veliko, toda ako sem imel goldinar v žepu, sem delal že skoraj načrte za potovanje okoli sveta; da bi pa izdal za nahrbtnik toliko noveev, se mi je zdela prevelika potrata.

Kako sem se torej razveselil, ko me je rajni moj brat nekoč v začetku počitnic presenetil z lepim, močnim nahrbtnikom. „Janko“, me je svaril zraven;

„pazi, da se kje ne ponesrečiš, sicer mi bo očitala vest, da sem ti tudi jaz pripomogel nekoliko k smrti“.

Te skrbi ga je rešila kruta smrt, ki ga mi je tako kmalu ugrabila. Umrl je mlad na letih, toda star na zaslugah. V evetu mladosti je moral zapustiti svet, katerega lepoto je tako rad občudoval!

Kakor jaz, se je tudi on rad izprehajal po Dunajski cesti v Ljubljani. „Glej, Janko“, mi je večkrat rekal, „kako krasno se vidijo Savinske planine, kako mogočno kipi Triglav v nebo! Oh, ko bi mogel tudi jaz kedaj na te vrhove, da bi videl, kako se razprostira domovina pred menoj; toda kaj hočem, ko me pa moja pluća ne puste gori!“ Njegovo blago, za vse dobro vneto srce je tudi gorko bilo za krasni planinski svet; škoda le, da mu bolehavost ni dovolila, občudovati ga v njegovem osrčju.

Tvojemu blagemu spominu, ljubi brat, posvečujem te spomine, katere bom prinašal iz nahrbtnika družega za drugim. Spomini bodo veseli; vendar ne zameri mi zato! Žalovati moram res ob tvojem ranem grobu, katerega je nemila zima že vklenila v snežen oklep; toda gotovo mi ne zameriš, ako si tešim žalost s prijetnimi spomini na čas, katerega sem preživel v zračnih višavah, v kraljestvu planin. Gotovo se tudi ti že raduješ v nebeških višavah, kamor je vzplavala blaga tvoja duša; vsaj na tem strmem potu te niso ovirale sponc slabotnega telesa.

1. Na Veliki Klek!

Nenadoma me je zadela nepričakovana sreča, da sem dobil dvanajst dni dopusta.

Prva moja misel je bila: „Kam jo udarim letos?“ Gotovo v planine, toda v katere?

Vzel sem zemljevid in začel meriti doline, lesti črez prelaze, plezati na gore, seveda vse le s prstom. Oko mi je ušlo na Veliki Klek.

„Starec“, sem zamrmral nevoljno, „se li mi že zopet vsiljuješ! Gotovo bi me tudi letos rad vodil za nos. Čakaj, letos ti pa pokažem; gotovo te spravim podse“. Torej na Klek, potem pa še kam drugam!

Tako sem modroval, napolnil nahrbtnik in rekel Postojini za nekaj dni: „Oj z Bogom pa zdrava ostani!“

Mahnil sem jo črez „gorenjsko stran“ in zapustil vlak pod Stolom. Tu imam že izza davnih časov nekako postojanko, kjer se oskrbim z vsem, česar potrebuje pošten hribolazec. Najprej sem obiskal svojega nekdanjega profesorja, kateremu sem že večkrat pomagal sopsti, ko je nosil težo svojega telesa na Triglav. Gospod vam je hud hribolazec in zna lesti in plezati na vse načine: po dveh, treh, celo po štirih, po trebuhu, po hrbtu, po zadnji oplati, sploh vam je umetnik v plezanju. Natančneje vam pozneje kedaj opišem, kakor sva hodila na Triglav; samo bojim se, da bi mi v svoji ponižnosti ne zameril, ako bi raznašal njegovo turistovsko slavo po „Vestniku“.

Sprejel me je prijazno kakor vselej in me še nekoliko spremil po cesti. „Janko, ne hodite še!“ mi je dejal in pogledal z važnim obrazom proti oblakom, ki so se podili črez Stol; „malo še počakajte, da se vreme ustanovi, sicer bode te še tretjič gledali Klekovo megleno kapo. Sedaj je vreme izpremenljivo; nekaj časa dež, nekaj časa solnce; ravnokar bo začelo zopet deževati“.

„Na gimnaziji sem te pač poslušal, ko sem bil pod tvojo oblastjo, sedaj pa lahko delam po svoji volji; tudi ne morem dva meseca čakati vremena kakor ti“ — sem si mislil, rekel sem pa: „Ako tu dežuje, na Tirolskem morda solnce sije, sploh pa tudi tu ne bo več dežja“ — tu mi je zaprla sapo krepka ploha.

„Nisem li dobro prorokoval“, mi je rekel g. profesor samozavestno. „Ako hočete ravnati po mojem svetu, nikar ne hodite gledat, kako sneži v Turah; ako pa ostanete pri svojem sklepu, vam pa voščim srečno pot“, in ločila sva se.

Bil sem pa precej moker, predno sem prišel pod gostoljubno streho gospoda Tomaža, starega svojega prijatelja. Toda že naprej povem, da je bil to edini dež na celem potovanju.

Kmalu sem zlezel v „jasli“, ker sem moral biti drugo jutro že ob eni uri na nogah. Zbudil me je o pravem času — čuk. Toda vem, da vam moram vse „od konca“ povedati, da me bode te umeli.

V dijaških letih sem bil namreč velik ljubitelj čukov ali pa njih sovražnik, kakor se že vzame. Zasedoval sem jih pridno, toda nobenega nisem mogel dobiti v pest. Čuki so pa menda zvedeli za to mojo slabost, in hodili so mi na oreh pred moje okno „prepevat“. Navadno se je začel koncert po polnoči, in zbudil me je vselej. Zdelo se mi je, kakor da me hodijo zasmehovat, in sklenil sem se nad njimi maščevati; toda ostalo je pri sklepu, zakaj čuki so se me ogibali kakor pijanec vode; le po noči so mi hodili popevat. Tudi to noč mi je naredil tak spak podoknico, za katero sem mu pa bil hvaležen, zakaj zbudil me je o pravem času. V svoji skromnosti se je odtegnil moji zahvali in takoj odletel, ko sem odprl okno.

Ko sem se pripeljal v Trbiž, se je začelo malo zoriti. Mangart in Kraljev vrh s svojimi rtastimi sosedi sta silila iz jutranjega mraka kakor sence velikanov. Njih obrisi so dobivali vedno določnejšo podobo in kmalu so zažareli v žarkih vzhajajočega solnca. „Oh profesor“, sem vzkliknil, „ti nisi nezmotljiv vremenski prorok“, ko sem zagledal nad seboj razpeto jasno nebo. Samo ena meglica je še po njem veslala, objela tuintam kak vrh in slednjič izginila za Mangartovo glavo, ker nihče ni maral za njeno ljubkovanje.

V Beljaku sem pa že imel smolo. Moj načrt je bil namreč tale: Nameraval sem iz Beljaka z brzovlakom do Dolčan, kamor bi dospel četrť na deset, potem črez goro Izel v dolino reke Molne, k Sv. Krvi in odtod v Glocknerhaus, kamor bi prišel še do večera, drugo jutro pa na Klek. Ko sem zahteval vozni listek, mi je rekel blagajničar čemerno, da brzovlak sploh ne pride, in mi zaprl vrata pred nosom. Od vratarja sem zvedel, da je brzovlak skočil s tira in se tako poškodoval, da ne more naprej.

Poldrugo uro pozneje sem se šele odpeljal s poštnim vlakom. Vožnja je bila v začetku precej dolgočasna. Razgled iz okna me ni dosti zanimal, ker sem se po tej progi že večkrat vozil, družba v vozu mi pa tudi ni ugajala. Meni nasproti sta sedela dva bolj postarna turista in listala po Baedekerjih, pri nasprotnem oknu je pa sedelo nekaj že bolj jesenski gospici podobnega in pestovalo majhnega, grdega psa. Pomenkovala se je z njim, poljubovala ga na smrček, da se mi je že kar gabilo. Njej nasproti je sedel v Špitalu mlad kmetiški fant, ki je ponosno vlekkel iz male pipice in zasmehljivo gledal ljubkovanje te dvojice. Kmalu se mu je pa to že preveč zdelo; krepko potegne in pihne polna usta dima psu naravnost v gobec. Ščene srdito zalaja, njegova varuhinja pa potegne ročno fantu pipo iz ust ter jo vrže skozi okno; fant pa ne bodi len, zagradi psa za vrat in ga pošlje za pipo. Vik in krik gospice se ne da popisati; komaj smo ji ubranili, da ni odprla vrat in skočila za svojim ljubljencem; fantu bi pa bila najraje oči izpraskala. Njemu v srečo se je ravno vlak ustavil, in pocedil jo je hitro iz voza. Tudi gospica je izstopila in hitela ob progi navzdol, da bi videla, kaj se je z „Amitom“ — tako je bilo psu ime — zgodilo.

Ta tragičnosmešni dogodek je zbudil tudi imenovana turista iz molka, in pomenkovali smo se do Dolčan, kjer smo vsi trije izstopili.

Sklenil sem do Sv. Krvi se peljati, ker nisem imel veliko časa na razpolago; huda vročina in obilen cestni prah me tudi nista posebno vabila, da bi jo peš urezal.

„Koliko časa vozite k Sv. Krvi?“ sem vprašal mladega voznika.

„V sedmih urah bodeva tam“, mi odvrne. „Plačali boste tri goldinarje“.

„Kaj“, sem se začudil, „tako počasi vozite, in za to polževo vožnjo naj vam plačam še tri goldinarje? Prijatelj, midva ne bova naredila kupčije, vsaj pridem peš tja v sedmih urah“.

„Mladi gospod, malo preveč se širokoustite“, se oglasi neki hribolazec nekako karajoče, ko je polagal kosti svojega rojstva v mehke blazine rumeno barvanega landaverja, s katerim prevaža pošta turiste, ki se mu zaupajo. Toda mož je na pravega naletel.

„Gospod“, sem rekel, „sedaj je ravno enajst; pet steklenic najboljšega vina, kar se ga dobi pri Sv. Krvi, stavim, da bodem zvečer o polšestih tam; pa še napajal bodem med potjo“.

„Velja“, pravi turist, „torej zvečer na svidenje v gostilnici Schoberjevi; prinesite s seboj veliko žejo“.

„Gotovo“, sem se mu odrezal, „gasil jo bodem pa na vaše stroške“.

Oni se je nejeverno zasmeljal in nekaj odgovoril, česar pa nisem razumel, ker je bil voz že oddrdral. Kmalu je izginil v oblakih prahu, katerega sem moral žalibog jaz požirati.

(Dalje prihodnjič.)

Društvene vesti.

Podružnicam. Ker bo osrednjega društva občni zbor sredi februarja meseca, vljudno prosimo vse podružnice, naj pošljejo računске sklepe, proračune in letna poročila vsaj do 8. februarja t. l.

Savinske podružnice občni zbor bode v četrtek dne 1. februarja v Žalecu v istem času in po istem dnevnem redu, kakor je bilo objavljeno v 12. št. m. l., **Kranjske** dne 3. febr. v Kranju, **Radovljiške** pa dne 15. febr. t. l. v Radovljici.

C. kr. železniško ministrstvo je podarilo Radovljiški podružnici 200 K za napravo in markacijo potov.

Podpora. Slavni občinski svet stolnega mesta Ljubljane je v svoji seji dne 29. decembra 1899. l. naklonil našemu društvu 600 kron podpore. Bodi mu za velikodušni dar najtoplejša zahvala!

Darovi za Triglavsko kóčo: Gospod Polivka nabral na Šmarni gori 3 K 50 h, gd. Šibovec 1 K, gd. Rode Josip 96 h. Pri občnem zboru Kamniške podružnice nabrali 10 K 01 h. Na slavnostni preosnovi „Planinskih Piparjev“ 4 K. Planinska družba pri Cirmanu 1 K 92 h. Hvala vsem!

Za stavbo na Javorniku je nabrala gospa Ogorelčeva 7 K 20 h. Živela!

Darila za Hausenbichlerjevo kočo na Mrzlici. II. Darovali so še: G. P. Majdič v Celju 4 K, gospa M. Roblek v Žalecu 1 K, g. notar Jezovšek na Vranskem 5 K, g. dr. L. Filipič, odvetnik v Celju, 1 K, g. Goršek v Drešnji vasi 1 K, g. I. Zupanc v Celju 1 K, g. Fr. Jošt, posojilniški revizor v Celju, 2 K, g. A. Lang na Laškem 2 K, g. dr. Josip Vrečko, odvetnik v Celju, 10 K, g. A. Gerčer v Zabukovici 1 K, g. Fr. Brinar, učitelj v Črešencih, 1 K, g. Rudolf Senica, posestnik v Žalecu, 10 K, g. Jože Žigan, veleposestnik v Žalecu, 10 K, g. J. Košar v Žalecu 10 K, g. Franc Roblek, veleposestnik v Žalecu, 10 K, g. Ad. Geiss, trgovec v Žalecu, 10 K, č. g. J. Koren, župnik v Žalecu, 10 K, č. g. J. Plešič, kaplan v Žalecu, 4 K, č. g. I. Cinglak, kaplan v Žalecu, 2 K, g. J. Kocuvan, nadučitelj v Žalecu, 4 K, g. J. Petek, postajski načelnik v Žalecu, 2 K, g. M. Reicher, tajnik posojilnice v Žalecu, 4 K, gdč. Terezina Kordiš, učiteljica v Žalecu, 1 K,

gdč. Mici Kordiš 1 K, gdč. Ana Lorber v Žalecu 4 K, g. J. Virant, gostilničar v Žalecu, 8 K, g. Ivan Kač, obč. tajnik v Žalecu, 30 K, g. Anton Skalovnik v Žalecu 20 K, g. Fr. Nidorfer v Vrbjem 33 K 24 h, g. J. Katsch v Slov. Bistrici še 1 K, č. g. A. Grušovnik, župnik pri D. M. v Puščavi, še 4 K, g. J. Teržan v Petrovčah 1 K, gospa Terezina Širec v Grižah podarjene razglednice, vredne 26 K 6 h. Skupaj 235 K 50 h. — Zadnjič izkazano vsoto 73 K, nabranih po g. F. Rošu, so darovali v Dolu: g. Fr. Peklar 6 K, č. g. župnik Fišer 4 K, č. g. kaplan Lajušič 4 K, g. nadučitelj Gnuš 2 K —; v Hrastniku: g. Dolinar 2 K, gospa M. Loger 2 K, g. Fr. Kozole 2 K, g. Al. Igričnik v Brnici 2 K, g. J. Dolinšek v Brnici 1 K —; v Hrastniku: g. F. Roš 10 K, g. nadučitelj Sorčan 1 K, gospa A. Gradišnik 1 K, g. A. Stefančič 1 K, g. K. Zupančič 1 K, g. Fr. Eržen 1 K, gospa A. Dernovšek 1 K, g. J. Laznik 1 K —; v Trbovljah: g. P. Erjavec 2 K, g. M. Mežnarič 2 K, č. g. kaplan Končan 2 K, g. Kalan 1 K 10 h, g. J. Moll 2 K, g. Kramer 2 K, g. Dimnik 2 K 20 h, g. R. Stenovic 1 K, g. Müller 1 K, g. Ig. Razinger 1 K, g. Kosem 1 K, g. R. Plavšak 1 K, g. Stauer 1 K, g. Goropevšek 1 K, gospa U. Frankovič 1 K, g. V. Jager 1 K, g. Vodušek 60 h, g. M. Dolničar 4 K, g. Počivavnik 1 K 10 h, g. Križanec 1 K, g. A. Schmeidhofer 1 K, g. A. Volavšek 1 K. — Razen tega je donesel koncert „Vranske Vile“ 18 K 44 h, tombola v Žalecu dne 8. dec. l. l. 154 K 92 h, pri slovesni otvoritvi se je nabralo 83 K 74 h. — Vseh daril je skupaj 953 K 60 h. Iskrena zahvala vsem blagim darovalcem! Žal, da še pogrešamo mnogo prijateljev rajnega nepozabnega rodoljuba Hausenbichlerja, ki doslej v ta namen niso ničesar darovali.

Skład za kóčo na Boču: G. Ivanuš, trgovec, 40 K, g. L. Haas 10 K, g. Gaišek 4 K, g. Zimmer 2 K, g. Schwelz 2 K, g. Cartner 2 K, g. A. Kugler 2 K, Neimenovanec 2 K, č. g. župnik I. Lenart 4 K, vsi v Poličanah; — g. I. Jerman 2 K, č. g. I. Lendovšek, župnik v Makolah, 2 K, č. g. A. Hajšek, dekan v Slov. Bistrici, 10 K, slavni okrajni zastop v Slovenski Bistrici, 60 K, dohodki dveh veselice v Studencih 43 K

80 h, skupaj 195 K 80 h. Vsem blagim dobrotnikom pristrčna zahvala!

Koča na Begunjščici. Gospa Terezija Soukup, rojena Tomz, je darovala zasebno svojo kočo, ki jo je bil zgradil njen oče Blasius Tomz na Poljški planini in kamor je zahajal rad vsako poletje do svoje smrti, Radovljiški podružnici našega društva. Za ta znameniti dar izrekamo plemeniti gospe najpristrčnejšo zahvalo.

Novi člani:

Osrednjega društva:

- Gd. Lavrenčak Ferdo, učitelj v Brežicah.
 „ dr. Švigelj Anton, odvetn. koncipijent v Ljubljani.
 „ Levičnik Valentin, c. kr. sod. avskultant v Novem mestu.
 „ Bohinec Viktor, trgovec v Ljubljani.
 „ Krapš Anton, kavarnar v Ljubljani.
 „ dr. Tomišek Fr., odvetn. koncipijent v Ljubljani.
 „ Bayer Mihael, trgovec v Ljubljani.
 „ Mathian Ivan ml., c. kr. dvorni založnik v Ljubljani.
 „ Štupar Fr., pristav c. kr. kmet. družbe v Ljubljani.
 „ Stavelski Aleksander v Ljubljani.
 „ dr. Komlanc Josip, c. kr. suplent v Ljubljani.
 „ Zaje Avguštin, c. kr. rač. asistent v Ljubljani.
 „ Logar Hinko, zavar. urad. v Ljubljani.
 „ Sieherl Ignacij, uradnik „Banke Slavije“ v Ljubljani.
 „ Pleterski Fr., trg. pomoč. v Ljubljani.
 „ Sušnik Evgen, asistent mestne hranilnice v Ljubljani.
 „ Kozina Peter, trg. pomoč. v Ljubljani.
 „ Franke Leo, uradnik „Banke Slavije“ v Ljubljani.
 „ Sajovic Ferdo, ravnatelj gosp. zveze v Ljubljani.
 „ dr. Murnik Viktor, c. kr. sod. avskultant v Ljubljani.
 „ Souvan Leo, veletržec v Ljubljani.
 „ Tavčar Alojzij, c. kr. realni profesor v Ljubljani.
 „ dr. Košenina Peter, okrožni zdravnik v Ljubljani.
 „ Rohrmann Jožef, not. substitut v Mokronogu.
 „ Sever Josip, trgovec v Št. Jerneju.

- Gd. Šinkovic Dragotin, c. kr. sodni oficijal v Ljubljani.
 „ Medic Peter v Ljubljani.
 „ Pogorski Viktor v Ljubljani.
 „ Dolinar Zmagoslav v Ljubljani.
 Gdš. Strah Urška, posestnica v Ljubljani.

Kamniške podružnice:

- Gd. Potokar Josip, c. kr. naddavkar v p. in načelnik mestne korporacije v Kamniku.
 „ Igljč Kornelij, učitelj pri Sv. Trojici pri Dobu.
 „ Stele Fr., posestnik in pevovodja „Lire“ v Kamniku.
 „ Brgant Lovro, posestnik v Kamniku.
 „ Vremšak Alojzij, občinski in hranilnični tajnik v Kamniku.
 „ Košir Ivan, posestnik in trgovec v Kamniku.
 „ Stare Fr., poslovodja v Kamniku.
 „ Stele Josip, posestnik in zasebni uradnik v Kamniku.
 „ Vanossi Josip, kavarnar v Kamniku.
 „ Janežič Josip, grajščakov sin na Perovem pri Kamniku.
 „ Jensko Avgust, učitelj v Nevljah pri Kamniku.
 „ Benkovič Valentin, posestnik v Kamniku.
 „ Terpinec Avgust, posestnik in trgovec v Kamniku.
 „ Praznik Štefan, davčni praktikant v Kamniku.
 „ Žargaj Tomaž, vodja zemljiške knjige v Kamniku.
 „ Lorber Fr., zasebni uradnik v Kamniku.
 „ Žirovnik Fr., posestnik v Kamniku.
 „ Žirovnik Peter, gostilničar v Kamniku.
 „ Mejač Andrej, posestnik in vinski trgovec v Komendi.
 „ Messner Ivan, kancelist v Kamniku.

Kranjske podružnice:

- Gd. Pollak Ferdinand, trgovec v Kranju.
 „ Bučar Josip, cand. phil. na Dunaju.

Radovljiške podružnice:

- Gd. dr. Rogina Anton, c. kr. okr. sodnik v Kranjski gori.

Ustanovnik: Gd. Lavtižar Josip, župnik v Ratečah.

Ziljske podružnice:

- Gd. Varmut Jan, župnik v Ziljski Bistrici.
 „ Havliček Fr., župnik v Čačah.
 „ Bergmann Fr., župnik pri Sv. Lenartu.

- Gd. Knes Matija, duh. svetovalec v Trbižu.
 „ Pelnar Anton, župnik pri Sv. Štefanu.
 „ Krejči Martin, župnik na Vratih.
 „ Varmut Anton, posestnik v Limercah.
 „ Plušberger Ivan, posestnikov sin v Veliki vasi.
 „ Gabron Anton, župnik v Skočidolu.
 „ Milonik-Koren Janez, posestnik v Zahomecu.
 „ Grafenauer Fr., deželni poslanec i. t. d. na Brdu.
 „ Krejči Vojteh, župnik v Gorjah.
 „ Kriegl Fr., posestnikov sin v Zahomecu.
 „ Rozman Josip, duhovnik, tajnik Mohorjeve družbe v Celovcu.

Nova podružnica. Dne 18. t. m. se je ustanovila v Borljah na Koroškem nova podružnica, ki šteje sedaj že 16 članov. Imenuje se „Ziljska podružnica“ in ima svoj sedež v Ziljski Bistrici.

Odborniki te podružnice so naslednji gospodje:

Grafenauer Fran, načelnik, Milonik-Koren Janez, namestnik, Knafelc Alojzij, tajnik, Knes Matija, odbornik, Svaton Jožef, odbornik.

Ziljska podružnica je za razvoj turistik na Koroškem, posebno v prekrasni Ziljski dolini velikega pomena in ima za svoje delovanje jako lepo torišče.

Slava neutrudnim ustanoviteljem!

Češke podružnice občni zbor je bil dne 4. januarja. O njem bomo poročali v prih. štev.

Občni zbor Kamniške podružnice Slov. plan. društva. Dne 5. jan. t. l. se je vršil v Kamniku občni zbor Kamniške podružnice. Ta občni zbor je pomenljiv radi tega, ker se je na njem v navzočnosti kakih 100 udeležencev in osrednjega društvenega odbora iz Ljubljane oživilo zanimanje za planinsko društvo in izdatno pomnožilo v zadnjem času žal prepričilo število podružnikov.

Načelnik g. J. Mečnik je pozdravil domače udeležnike in iz Ljubljane došle odbornike osrednjega društva ter potem otvoril zborovanje.

Sliko o podružničnih razmerah podaje nastopno poročilo tajnika gosp. Kosa, ki je bil deslej duša Kamniške podružnice:

„Ker podružnica lani dne 25. septembra ni mogla zborovati, ker je prišlo na občni

zbor premalo članov, naj mi slavno občinstvo dovoli, da mi bode smeti danes, ko je došlo toliko prijateljev planinstva, poročati, kako je delovala podružnica v preteklem letu 1899., ki je bilo sedmo v dobi Slov. plan. društva. Dovolite mi tudi, da popolnim svoje poročilo z dogodki iz prejšnjih let.

Leta 1896., ki je bilo najbolj deževno v tem stoletju, je bil odbor naše podružnice sklenil, da bi se nadelala planinska steza s Kamniškega sedla (1879 m) na Planjavo (2392 m) in s Škarij (2127 m) na Ojstrico (2350 m), ker je to jako tehtovita črta za turiste v naših planinah. Zato sem jo bil že dne 30. avgusta 1893. l. zaznamoval, torej v prvem društvenem letu. Za dobre ali tudi srednje turiste ta zaznamovani pot ni bil nevaren, če bi vsi hodili za rdečimi znamenji, a nekateri iščejo bližnjice ter se s tem sami zapeljejo v nesrečo. Tako bi se bil kaj lahko ponesrečil tehnik Jung, ker je iskal bližnjice in novih potov. Da se ni nadelala dobra steza po tej črti takoj prvo leto, je bila poleg vedno deževnega vremena kriva tudi šibka blagajnica naše podružnice. Osrednji odbor ni mogel pomagati, ker je imel vprav tedaj preobilo stroškov in dela s Triglavsko kočo na Kredarici, dovolil pa je, da se sme vsa podružnična članarina porabiti v ta namen. Podružnični odbor se je nato lotil starega pripomočka, stare šege: prigovarjal je dobrim prijateljem za koristno stvar. Vzbudil se je nekaterim pri tem turistovski ponos, ponos, da ohranimo Slovenci svoje krasne planine sebi, da moremo vabiti prijatelje planin na svoje gore. Pridobila sta se s tem dva ustanovnika in pet pravih članov in eden naročnik.

Ti dobri ljudje so pripomogli, da je podružnica drugo leto, to je 1897., dala nadelati stezo s Kamniškega sedla na Planjavo in s Škarij na Ojstrico. Dogotovil in jako lepo razpeljal jo je naš vodnik Miha Uršič do dne 31. julija, oziroma dne 4. avgusta.

Predno se je pa omenjena steza nadelala, je prosila podružnica slavno mestno korporacijo kot lastnico ondotnega zemljišča, naj dovoli, da bode smeti delati stezo po teh krajih. Prošnjo svojo je podpirala poleg družega tudi s tem, da temu delu ne ugovarja najemnik zemljišča, nj. svetlost knez Windischgraetz, po svojem namestniku go-

spodu dr. Karlu Schmidingerju, c. kr. beležniku v Kamniku. Slavna mestna korporacija je uslišala prošnjo dne 15. julija 1897. l. z dopisom št. 68.

Ko so bile steze dodelane, jih je prehodil društveni tajnik dne 9. septembra z vodnikom Uršičem in s štirimi dunajskimi turisti. Uverili smo se, da je s to stezo prav dobro rešeno vprašanje, kako priti iz Kočbekeve kočve na Molički planini po najkrajšem potu in najlepšem delu Kamniških ali Savinskih planin do Kamniškega sedla, potem dalje čez Boštjanico, Kotličce, Turško goro, Skuto, Mlinarjevo sedlo na Grintavec in Kokrsko Kočno (2541 m) Kakšni planinski predeli in koliko sveta da se vidi z vrhuncev in robov teh gora, bi privoščil vsakemu izmed slavnega občinstva, da bi jih kedaj sam gledal in občudoval. Steza vodi skoraj povsod po najvišjih robovih, da je turistu odprt pogled na vse strani: proti Visokim Turam, zgornještajerskim planinam, v južne in zahodne planine in dežele.

Leta 1897. je podružnica dala napraviti tudi 17 tabel z napisi. Ker so bile šele oktobra meseca gotove, so se postavile šele 1898. leta.

Naj omenim tudi, da je dne 1. julija 1897. l. kupila naša podružnica za Slov. plan. društvo najvišji vrhunec gore Kočne (2541 m) ter 400 m² v Dolskem sedlu blizu vrha Kočne od posestnika Jurja Štularja, po domače: Suhodolnika. Posestnik Juri Štular je bil mož, ki ni zahteval gotovega denarja za prodane parcele, marveč je postal zato rajši ustanovnik Slov. plan. društva.

Malo, a vendar nekaj je delala naša podružnica to leto, menim l. 1899. Pomagala je namreč svoji sestri Savinski podružnici z dejanjem in s svetom, kako naj bi se pot z Okrešlja skozi Turški žleb najbolje in najhitreje nadelal. Steza z vrha Turškega žleba do vrha Skute in do Mlinarjevega sedla se je razpeljala in nadelala po načrtu naše podružnice. Najel se je za to delo vodnik Miha Uršič, ki ga je dovršil dne 7. septembra t. l. Podružnični tajnik je vso stezo ta dan prehodil ter bil v srcu zadovoljen, ker je videl, kako bratovsko se spaja ta steza na Mlinarjevem sedlu z ono, ki jo je napravila naša sestra

Češka podružnica do svoje kočve na Ravneh na Koroškem. Češko kočvo, ki se odpre turistiki še v starem stoletju, vidimo že blizu vrha Skute in na Mlinarjevem sedlu.

Predno označim stališče, kakršno naj bi imelo mesto Kamnik v naši turistiki, dovolite mi, slavna gospoda, da vas opozorim na vseučilišnega profesorja dr. J. Frischaufa. Vobče je znano njegovo delovanje vsem vam, ki čitate Planinski Vestnik, natančneje pa onim, ki si z njim vedno dopisujejo. Hranim polno kopo njegovih pisem, ki so tolikanj zanimiva, da jih izročim kdaj vsa arhivu Slov. plan. društva v Ljubljani, da jih porabi tisti, ki bode kdaj pisal zgodovino slovenske turistike. Kar je Slov. plan. društvo dozdej storilo, povsod mu je bil dr. Frischauf najboljši in najzanesljivejši svetovalec, premnogokrat vsemu delu pravi začetnik. Mož je najvestnejši računar: natančno ve, koliko Slovencev je na Kranjskem, Štajerskem, Primorskem in Koroškem. Želi, naj se naš živelj povzdigne povsod, zlasti tam, kjer se najbolj more. Nedavno mi je pisal, da bodimo Slovenci vztrajni na vsakem polju, potem si priborimo takšno stanje, da nas bodo morali sosedje vselej poznati.

Ko se je pred tremi leti prepiral z nekaterimi nemškimi nacionalci, ali naj bi se naše planine zvale Kamniške ali Savinske, je dokazal mož, da bi bilo zanje najboljše znanstveno ime: Savinske planine. Najboljši geografi so mu pritegnili. Imena: Solčavske, Jezerske, Kamniške planine so le krajevnega pomena. Preprostem narodu doli na poljanah so pa naše goličave, kjer mrzel je led le: Grintavci, to je Delomitberge.

Da bi se prepirali in pričkali o tem, bi se prepirali o znani senči. Glavna stvar je pač ta, da moremo v svoje planine povabiti svoje brate in tujce. Naj jih prihaja čimdalje več v naš planinski svet, krepčat si dušo in telo. Da prihajajo in bodo še bolj prihajali, v tem nam pomaga vrli dr. Frischauf s svojimi spisi in živo besedo kakor nihče drugi. Zato je bila častna dolžnost naše podružnice, da je brzojavno čestitala možu poštenjaku dne 8. septembra 1897. l., ko je v Mozirju praznoval svojo šestdesetletnico.

Primerjaje turistiko po naših planinah s turistiko po družih planinskih deželah,

vidimo, koliko nam je še storiti. Zlasti mesto Kamnik si pridobi z napredkom gotovo še boljši glas, nego ga ima zdaj. Da je to pravo podplaninsko mestece, kamor bode vedno več turistov in letovišnikov dohajalo, vemo vsi dobro, to nam kaže lega tega kraja.

Prihajajo k nam dobri znanci s severa. Že letos odpro svojo planinsko kočo na Ravneh pod Grintavcem. Ti znanci, ki sami nimajo planin, kakršne so naše, umejo ceniti naše kraje, mi jih še ne znamo. Češka dežela, odkoder prihajajo k nam ti znanci, zalaga druge dežele v cesarstvu, da smo v gospodarskem ravnotežju. Spoznamo se kmalu še bolj s temi znanci. Slavná gospoda mi dovoli končno še to, da zakličem: Živela slovensko-češka turistica na naših tleh!"

Za tem poročilom je izpregovoril društveni načelnik gosp. prof. Fr. Orožen takole:

„Poslavljajoče se 1900. stoletje po pravici nazivljemo planinsko stoletje, kajti v tem stoletju se je šele začela alpinistika razvijati, zlasti v Nemcih. A tudi drugi narodi, kakor Francozi, Lahi, Angleži, Rusi, Čehi, Poljaki in Hrvatje so se začeli zanimati za gorski svet in njega čudesa. Razmerno pozno smo tudi Slovenci stopili v krog alpinistike in v zadnjem desetletju ustanovili toli važno Slov. plan. društvo. Sicer nahajamo že med prvimi zastopniki planinstva Slovenca, kateri je med Nemci zaslul kot ustanovnik višje turisticke. Valentinu Staniču, poznejšemu goriškemu kanoniku, pristoja v tem oziru prvenstvo. Bohinjski zdravnik Willonitzer je bil prvi na Triglavu, znamenit zastopnik turisticke v naših deželah je bil tudi Hacquet. Že pred sto leti je bil glavni zastopnik slovenske turisticke naš dični Valentin Vodnik, in temu so sledili Žerovnik, brata Dežmana, Završnik, Šemua, grof Hohenwart, kustos Freyer in drugi.

A to so bili le posamezni pojavi med Slovenci. Širšo podlago pa je dobila turistica v nas šele z ustanovitvijo Slov. plan. društva l. 1893. Čudno, da ni bilo prej večjega zanimanja za krasne naše planine, katere je stvarnikova roka tako bogato obdarila, katero naši pesniki tako navdušeno opevajo. Naše društvo se je čudovito hitro

in krepko razvijalo, in ker osrednje društvo samo ni bilo več kos napornemu delu, smo ustanovili podružnice, katerih imamo šest, dvoje novih podružnic pa se snuje na Dunaju in na Koroškem.

Najstarejša podružnica je Kamniška podružnica, ki smo jo pri ustanovitvi tako navdušeno pozdravili in pričakovali od nje pravitenzivnega delovanja, kajti lepi Kamnik v podnožju krasnih Kamniških planin ima tako izredno ugodno lego za planinsko delovanje kakor nobeno drugo slovensko mesto. Kamnik bi moral biti glavna postaja ne le za slovenske, ampak tudi za stranske turiste, ki bi v velikem številu prihajali v naše planine. V to svrhu je pa treba odločnega in vztrajnega delovanja, da se doslej zamujeno popravi, in tudi Kamniška podružnica začni čvrsto delovati po vzgledu drugih naših podružnic. Osrednji odbor se je že dalj časa bavil s tem vprašanjem ter novemu odboru in vsem prijateljem planinstva priporoča več točk v blagohotno razmotrovanje.

Posvetujte se o teh točkah in ukrepajte, kar se vam zdi primerno v prosep turisticke v vašem okrožju. Prihajalo bode vedno več turistov in tujcev v vaš kraj, ki jim ponujaj one udobnosti, katere smejo po pravici zahtevati. Želeč, da nastane nova doba intenzivnega delovanja za Kamniško podružnico, vam v to svrhu prav srčno nazdravljam in kličem iskreno: živeli!"

Za g. načelnikom je v istem zmislu govoril njega namestnik g. dr. Foerster. Poudarjal je znamenito lego Kamnika kot izhodišča za imenitne ture v divne Kamniške planine, in kažoč na izborno delovanje Češke in Savinske podružnice, ki sta si izbrali za torišče svojemu delovanju Kamniškim planinam sosednje vrhove, je pozival Kamniško podružnico k radostnemu sodelovanju, k čemur jo navdušuj ne le ljubezen do domovja, ampak tudi skrb za tujce, ki si izbirajo vsako leto Kamnik kot kopaljšče v obilnem številu za letovišče ter smejo zato zahtevati, da se jim gorske lepote v okolici narede pristopne, in da se jim nudijo udobnosti, za kakršne je v drugih krajih dobro poskrbljeno. Sicer so pa Kamničani tudi sami sebi dolžni tako delovati, ko se jim nudijo s povzdigom turisticke gotovo tudi gmotni uspehi, ne glede na to, da utegne

postati planinska podružnica tudi v družabnem oziru mestu središče, v katerem bo možno vsakemu sodelovati, ker so v planinskem društvu in njega podružnicah odstranjeni vsi oziri na politiške stranke, ker je planinsko društvo le stvarno, nikdar ne politiški delujoče društvo.

V imenu osrednjega odbora je poročal nato g. Verovšek o 10 predlogih, stavljenih podružnici za vodilo v bodočnosti. Predlogi se glase:

„Poudarjati bi bilo, da naj podružnica skrbi za dobro markacijo potov, popravo in napravo zložnih potov, stavbo koč, katere naj bi bile založene z živili in pijačo. Nastavila naj bi tudi nove vodnike. S tem bi pridobil Kamnik jako veliko, ker letovičarji bi prihajali vedno bolj in bolj. Gotovo bi se le meščanje in okoličani koristili s tem. Glede reklame naj bi podružnica kaj storila in sicer na ta način:

1. V Kamniškem okraju je mnogo izbornih turistov, kateri so zmožni predavati; naj bi se torej prirejali zabavni večeri kakor v zimskem času tako tudi v letni dobi, da bi se s tem vzbujalo zanimanje pri domačinih in pri letovičarjih za krasno kamniško okolico. Pri predavanju o izletih bi bilo dobro tujcem povedati, kake ugodnosti dobi izletnik v tem ali onem kraju.

2. Podružnica naj bi prirejala posebno manjše izlete, katerih bi se letovičarji gotovo radi udeleževali. Pri takih prilikah bi bilo treba skrbeti za udobnost tujcem. Taki izleti bi se morali pravočasno razglasiti.

3. V Kamniku na postaji ali tudi v mestu na trgu bi bilo dobro postaviti table z napisi raznih tur, katerim je Kamnik najpripravnejše izhodišče. Na vidnih prostorih je razpostaviti slike znamenitih krajev iz okolice.

4. V gostilnicah naj bi bili na razpogajanje izkazi in popisi raznih izletov (daljava, višina, cene, prenočišča, koč, ceniki vodnikov i. t. d.)

5. Na raznih postojankah naj bi podružnica strogo gledala na to, da si stavbeni prostor pridobi v last, da ob ugodni priliki brez ovir izvrši svoje namene. Zaradi tega bodi podružnica vedno v tesni zvezi z mestno korporacijo.

6. Na planinah, kjer so pastirji, sirarnice, i. t. d., je treba velike pozornosti glede potov,

kajti, ako podružnica z dobrimi poti podpira narodno gospodarstvo, se lahko nadeja deželne podpore.

7. Podružnico bodi skrb, da se njeno delovanje pogostoma objavlja v slovenskih dnevnikih ter tudi v tujih listih.

8. Pri gostilnicah, katere so priporočila vredne, naj se napravi že od zunaj znamenje, da jih planinsko društvo priporoča, podružnica pa mora tudi gledati na to, da je postrežba v redu in cene ne pretirane, drugače se dotično znamenje odstrani. Posebno naj se gleda na to, da v dotičnih gostilnicah tudi tujei dobe prenočišče.

9. Ker se je Češka podružnica izjavila, da hoče skupno s Kamniško podružnico Kamniške planine sprejeti v svoj delokrog, naj Kamniška podružnica s Češko vedno sporazumno postopa, to tem bolj, ker ji bo ta podružnica požrtvovalno pomagala.

10. Enako naj podružnica potrebno ukrene, da bode tudi z zdraviliškim komitejem vedno v sporazumu, posebno radi tega, ker obstoji velik del tujcev iz Slovanov. Češka podružnica se je tudi obrnila že do osrednjega odbora, da naj ji naznani o mestu blizu Kamniških planin, od koder je mogoče delati izlete.“

Ti predlogi so dali priliko gosp. notarju dr. Karlu Schmidingerju, da je v imenu mestne korporacije, ki je lastnica velikanskih gozdov v Kamniških planinah, izrazil zagotovilo, da bode korporacija društvu vsekdar dobra prijateljica, ki bode podpirala po možnosti njegove težnje.

V istem zmislu je govoril tudi Kamničan gosp. Benkovič.

Pri nato izvršeni volitvi novega odbora so bili izbrani v odbor gospodje: Mihael Kos, učitelj na Holmcu, Ivan Košir, posestnik v Kamniku, Anton Pintar, trgovec v Kamniku, Karel Prelesnik, posestnik in gostilničar v Stahovici v Bistriški dolini.

Bodi pripomnjeno, da se je pomnožilo ta večer število članov na 45.

V priprjetnem veselju je ostala družba ob pevanju pevskega društva „Lire“, kateri je izrekel g. prof. Macher zaslužen priznanje, zbrana do pozne noči, navdahnjena s prepričanjem, da utegne biti ta občni zbor velevažnega pomena za bodoči razvoj podružničnega delovanja.

Ni se pozabilo prijateljev planinskega društva; odposlale so se pozdravne brzojavke gosp. župniku Aljažu, g. prof. dr. Frischaufu, Češki podružnici, Savinski podružnici in nje načelniku g. Fr. Kocbeku.

Kamniške podružnice novi odbor se je v seji dne 11. t. m. ustanovil ter si razdelil opravila. So pa g. Ivan Košir, trgovec in posestnik v Kamniku, načelnik, g. Anton Pintar, trgovec in posestnik v Kamniku, blagajnik, g. Mihael Kos, učitelj na Holmeu, tajnik, g. Karel Prelesnik, posestnik in gostilničar v Stahovici, odbornik.

Planinska večera. Na poučnozabavnem večeru dne 22. decembra l. 1899. je predaval g. notar Ivan Plantan o svojem potovanju na Severni rtič (kap). To vele-zanimljivo predavanje je privabilo v malo dvorano Narodnega doma mnogo odličnega občinstva, ki je pazljivo poslušalo in burno odobravalo nad dobro uro trajajoče pripovedovanje. V prvem delu svojega predavanja nas je seznanil g. Plantan s potovanjem po Danskem, Švedskem in Norveškem do Tronthjema in razjasnil to potovanje z razkazovanjem mnogih krasnih fotografij. Svoje predavanje bode g. notar nadaljeval na planinskem večeru dne 26. januarja t. l.

Ker je g. predavatelj svoj spis drage volje odstopil našemu društvu, ga ponatisnemo v „Plan. Vestniku“ in tako gotovo ustrezemo slavnemu občinstvu.

Dne 12. t. m. je pa predaval g. prof. Fr. Orožen, načelnik „Slov. plan. društva“, o Svetem Kumu na Dolenjskem. Da je ta predavatelj mojster v popisovanju lepih in zanimivih krajev, je obče znano; to svoje mojstrstvo je zopet sijajno dokazal ta večer. O vsestranski izvrstnosti krasnega krajeписа se prepričajo tudi tisti, ki niso bili navzočni pri predavanju, kadar ga priobčimo v tem listu.

Po predavanju, ki so ga vsi navzočniki živahno odobraval, je otvoril g. prof. Ivan Macher, blagajnik „Slov. plan. društva“, kot načelnik odseka amateur-fotografav razstavo slik, ki je posebe popisana v tem listu.

Peveci-planinci so dali opravičeni navdušenosti ta večer duška z domačimi popevkami ter z njimi zbudili največjo radost v sreč vseh.

Razstava slik amateur-fotografav Slov. plan. društva. Na poziv kluba amateur-fotografav je poslalo 6 članov 52 slik, ki so bile razstavljene na planinskem večeru dne 12. jan. in potem še v soboto in nedeljo v Narodnem domu v spodnjih prostorih. Udeležilo se je razstave jako mnogo občinstva, ki se je sploh pohvalno izrazilo. Okusno so priredile razstavo gospodični Ida Wanekova in Jelica Horvatova.

Razsojevalna komisija: ravnatelj g. I. Šubie, ravnatelj g. G. Pirc in profesor g. Al. Gangl, je prisodila za Triglavsko slikanje priznanje I. vrste gospodu Alojziju Knafelcu, uradniku c. kr. državne železnice v Beljaku.

Gospod Knafele je znan kot izvrsten amateur-fotograf. Vsestransko zanimanje je obujalo njegovih 5 slik, jako okusno razvrščenih na kartonu, in sicer: 1. Prisojnik (Prisank) in Triglav, 2. Jalovec, 3. Mojstrovka in Mangart, 4. Prelaz Mojstrovka in 5. Štajner. Podal nam je največje velikane Julijskih Alp, katere kot izvrsten planinec tako rad obiskuje.

Gospod Ernest Wlasak je razstavil 9 slik: Martulko pri Kranjski gori (2 sliki), Pogled na Škrlatico, Prisojnik (Prisank) s sedlom Vršcem, Stene Prisojnikove iz Pišence, Pogled na Špik, Pogled v Planico, Sedlo Vršec s pogledom v Trento in Pogled na Triglavsko pogorje s Kepe. Kot izvrsten slikar nam je znan že z lanjske razstave. Tehnika je dovršena, a vidi se na vsaki sliki, da ima pravi okus za naravne lepote. Priznalo se mu je za planinsko slikanje priznanje I. vrste.

Star znanec naš, je tudi gospod Josip Zazula, ki se bavi že več let s slikanjem ter smo se že lanjsko leto radovali dovršenosti njegovih slik. Razstavil je slike: Na paši, Pri sprejemu, Prvi sneg in Kosec. Krasne študije iz narave; vsak ilustrovat list bi se ponašal s takimi slikami! Vidi se na slikah, da ima drag in oster aparat in da ima tudi pravi umetniški okus. Prejel je za „študije“ priznanje I. vrste.

Gospod Bruno Rotter je dobil priznanje II. vrste za pokrajinsko slikanje. Razstavil je slike: Pečevje nad papirnico v Radečah (2 sliki), V Bistriški dolini, Ljubljanski Tivoli (2 sliki), Škofja Loka, Na Glinščici, Kokrsko sedlo, Ob Smlških razvalinah, Črni vrh, Cigaletov spomenik v Črnem vrhu in Zajčeva gostilnica v Črnem vrhu. Vidi se,

da je začetnik, a da ima dober okus in izvrstno šolo. Uverjeni smo, da dobimo prihodnje leto dovršene slike iz njegovih rok, in da bode tekmoval s svojimi planinskimi in pokrajinskimi slikami za priznanje I. vrste.

Gospod Josip Petrič je dobil za svoje lične slike: Realka, Pripravnica, Narodni dom in Muzej priznanje II. vrste. Od tega gospoda pričakujemo drugo leto mnogo več in upamo, da nas ta nada ne bode varala.

Gospod Gregorec, duša kluba amateur-fotografov, je v svoji skromnosti odklonil kot odbornik vsako priznanje. Razstavil je pa slike: Noč v ljublj. Tivoliju, Skupina hribolazcev, Znamenje sv. Martina na Igu, Visoko pri Poljanah, Poljane nad Škofjo Loko, Park na Fužinah (2 sliki), Pred Prulami (2 sliki), Pogled na Ljubljano, Mlin pri Robu, Študija oblakov, Vaški paglavec, Triglavsko koča, Pogled na Suhi plaz s Triglavom in Triglavsko koča na Kredarici s pogledom na Triglav. Da je gospod Gregorec izvrsten tehnik z dolgoletno prakso, ki na prvi pogled pogodi umetno stran narave, je znano vsakomur. Ne vemo, ali se kateri amateur-fotograf tako temeljito bavi s slikanjem in tako navdušeno dela na tem polju. Radi bi videli njegovega „Vaškega paglavca“ v kakem ilustrovanem listu. Dovršena slika, „Triglavsko koča s pogledom na Triglav“,

bode pa gotovo še letos romala v tisočih eksemplarjih na razglednicah po celem svetu.

Z razstavo smemo biti jako zadovoljni. Upamo, da bode vztrajni klub tudi v tekoči sezoni deloval in napredoval na tem polju in s planinskimi in pokrajinskimi slikami budil zanimanje za naše krasne slovenske planine.

Kocbekovo kočo pod Ojstrico je obiskalo 1899. l. 96 oseb in sicer: 60 turistov, 31 romarjev, 5 vodnikov in delavcev. Turistov je bilo 11 članov „Slov. plan. društva“, 1 Ö. A. C., 2 N. G. V., 4 D. u. Ö. A. V. in 1 Hrv. planin. društva. Legitimacije je imelo 9 dijakov. — Po deželah jih je bilo s Štajerskega 82 (iz Luč 38, Ljubnega 2, Gornjega grada 10, Mozirja 6, Braslovč 3, Polzele 1, Šmarj 1, Nazarij 1, Šmartnega na Paki 1, Celja 4, Št. Jurja ob Taboru 1, Brežice 2, Šmartnega v Rožni dolini 1, Dramelj 1, Št. Petra v Sav. dolini 1, Šoštanja 1, Sv. Marka pri Ptuj 2, Maribora 1, Gradca 1, Rimskih Toplic 3, Admonta 1), s Kranjskega 7 (iz Ljubljane 6, Kamnika 1), in Nižjega Avstrijskega 6, vsi z Dunaja. — Po katerih potih so v kočo dospeli, ni mogoče povedati, ker turisti tega niso zapisali v spominsko knjigo. — Kočo je oskrboval Martin Žmave iz Ljubnega od 1. julija do 1. oktobra. — Prvi turisti so bili v koči 29. junija, zadnji 12. oktobra.

Književnost.

Kranjska dežela. Spisal Josip Ciperle. V Ljubljani, založil pisatelj, tiskala Miličeva tiskarna. 1899. Cena? — S tem naslovom je konec prejšnjega leta izšla 94 strani obsegajoča knjiga, ki ni le Slovincem dobro došla, ampak tudi vsem, ki se zanimljejo za prelepo Kranjsko. V predgovoru pravi pisatelj, da je prepotoval v svojem prostem času celo Kranjsko deželo, z zanimanjem čital in študiral spise, ki govore ali o nje zgodovini ali o nje tleh, vodah, prebivalcih, krajih i. t. d. Babil se je tudi z geologijo in nabral v teku let mnogo gradiva, ki ga nekaj podaje v kratkih potezah v tej knjigi. Knjiga je spretno sestavljena in plod mnogoletnega truda in proučevanja.

Prvi oddelek obsega zgodovino Kranjske dežele, ki je v bistvenih črtah pregledno

sestavljena. Vpoštevamo, da je pisatelj nameraval podati samo kratek pregled kranjski zgodovine, a navzlic temu bi radi kaj več izvedeli o dobi narodnega preseljevanja, ker je bila ravno Kranjska dežela torišče raznim narodom, ki so drevili v solnčno Italijo. Na str. 7. beremo: „Ker je moral dajati to (namreč Slovenec davek) najprvo Frankom, imenoval je Slovenec davek „franke“, kakor se še sedaj čuje med narodom“. Po našem mnenju se je izraz „franki“ (davek) udomačil na Kranjskem šele za francoske vlade (1809. — 1813. l.), ker so Kranjci in sploh Ilirci plačevali davek v francoskem denarju v frankih. Davkarja imenujejo še dandanašnji v nekaterih krajih „frankarja“, štajerski Slovenci pa n. pr. teh izrazov ne poznajo. Kranjsko „vojvodstvo“ je nastalo

l. 1364. (ne 1245). Pri „Iliriji oživljeni“ na str. 8. bi bilo še omeniti, da je Kranjsko tudi v letih 1797., 1805. in 1806. bilo začasno v francoski oblasti. — Drugi oddelek govori o legi Kranjske dežele. Tu bi pripomnili, da nam zemljepisni izrazi „dolgot, širokost in grad“ ne ugajajo. Držati se je bolje v naših knjigah že udomačenih izrazov: zemljepisna dolžina, z. širina in n. pr. 60. stopinja. — Tretji oddelek obravnava tla Kranjske dežele in razločuje gorenjska, dolenska in notranjska tla. Triglavskemu skupku (rekli bi rajši „skupina“) je posvetil pisatelj primerno pozornost, o Kamniških planinah in Karavankah pa ima razmerno premalo. Logaško planoto pa bi prištevali Notranjski, ne Dolenski. Izmed posameznosti navajamo, da bi rajši pisali „gričevje“ (m. pogričje), ponikalnice (m. ponikovalci ali ponikvarice). Triglav meri po novjšem merjenju 2863 m. Petrbenk (tudi na specialnem zemljevidu) je napačno in čitaj Jetrbenk.

Razprava o kranjskih vodah je pregledna, o kranjskem podnebjju pa bi radi kaj več izvedeli.

V statističnem delu nas seznanja pisatelj s površino in prebivalci, upravo in vlado, s cerkvi in šolstvom, s kmetijstvom, živinorejo in lovom, rudarstvom, obrtnostjo, občili, denarstvom in s politično razdelitvijo Kranjske. Pri razpravi o podnebjju bi bilo umestno navesti tudi padavino za Bohinjsko Bistrico, ki ima po sedanjem opazovanju največ padavine na Kranjskem in sicer 2668 mm na leto. Na str. 31. čitamo, da volijo veleposestniki v deželni zbor 11 poslancev, volijo jih pa le 10. Pri obličih pogrešamo Vrhniške železnice, ki je vendar že več mesecev, predno je izšla ta knjiga, začela voziti.

Malone dve tretjini vse tvarine zavzema krajepis, ki je proti drugim oddelkom skoraj preobširen. Pisatelj sam pravi v predgovoru: „Z največjo pozornostjo sem pa opisal krajepisni oddelek te knjige“ in nadaljuje na drugi strani: „Čitatelj bode lahko opazil, da sem se dostikrat pečal obširno z neznatnimi kraji. Temu je pa vzrok ta, da so ti kraji ostali ravno neznatni, ker še nikdo ni opozarjal na nje, da je ravno na Kranjskem dosti tako zvanih neznatnih krajev, ki v resnici zaslužijo, da se jih pogleda

natančneje, kajti v mnogih taci je več zanimivega, bodi si za turista, prirodoslovca ali starinoslovca, česar dostikrat v jako znanih krajih ni“. V tem obziru odobravamo obširni krajepis, ki je turistu in tuju sploh dobro došel. Pri posameznih krajih opozarja pisatelj tudi na važnejše ture v kranjskih planinah in na Krasu in omenja naših planinskih koč, v katerih najde utrujeni potnik zaželjeni počitek in prenočišče. Tudi zgodovinski podatki pri posameznih krajih so dobro došli. Pri Ljubljani omenja tudi najvažnejša društva. Mimogrede opomnimo, da se je Slov. plan. društvo ustanovilo l. 1893. (ne 1894). Pri Bledu (str. 59.) bi pa izpustili stavek o templju boginje Žive, ker nima zgodovinske podlage. Takih zgodovinskih podatkov je še več.

Pri popisovanju krajev je nastopil pisatelj vselej najprvo pot po glavnih kranjskih cestah, katerim je središče Ljubljana, in se bavi s kraji, ležečimi prav ob njej ali v nje obližju. Ko odpravi glavno progo, se obrne po oni stranski cesti, ki je najbližja Ljubljani, potem po nekaj bolj oddaljeni itd. Ta način opisa je tudi po našem mnenju najprikladnejši.

Navzlic precejšnjemu številu večjih in manjših nedostatkov je knjiga važna za domoznanstvo, in jo torej toplo priporočamo s pripomnjo, da g. pisatelj pri drugi izdaji odpravi dosedanje nedostatke. Ker ima pisatelj še mnogo gradiva in še vedno nabira, nas veseli obluba, da spiše pozneje obširnejšo knjigo o prelepi Kranjski deželi. Želeli bi pa, da bi krasilo novo obširnejšo in bolj kritično knjigo več ilustracij, ki oživljajo tako delo. — n.

Ročni kažipot po Goriškem, Trstu in Istri in koledar za navadno leto 1900. Sestavil Andrej Gabršček. V Gorici. Tisk. in zal. „Goriška tiskarna“ A. Gabršček, 1900. Cena 1 K 60 h. — Trdo vezan 2 K 40 h. — Brezplačna priloga „Soči“. Že nekaj leta izdava marljiva „Goriška tiskarna“ imenovani „kažipot“, ki je vsekako potreben in. nudi obilo pozameznosti onim, ki po Goriškem potujejo ali pa imajo trgovske in druge zveze s posameznimi kraji na Goriškem. Dobro došle so Rutarjeve zgodovinske črtice v začetku knjige. Pogrešamo pa v „kažipotu“ nekaj, kar bi povzdignilo vrednost njegovo. Omenjati bi bilo treba pri

posameznih krajih tudi znamenite izlete na gore, druge prirodne znamenitosti in sploh reči, ki zanimljejo tujca in potnika. Tako bi postal „kažipot“ tudi turistom neogibno potreben in podpiral bi tudi delovanje „Soške podružnice“ Slov. plan. društva, katere med društvi „kažipot“ niti ne omenja. Nadejaje se, da bode slavno založništvo uvaževalo naše želje, priporočamo „kažipot“, katerega je jedva še 200 komadov na prodaj.

Savišnske Alpy. Průvodce po horách ve skupině Alp Savišnských s zvláštním zřetelem na **Jezerko**. Česka podružnica Slov. pl. društva je izdala za Božič svojim članom, s tem pa tudi Slovencem nežno darilo, navdušeno in vestno pisano knjižico o Savinskih planinah s posebnim ozirom na Jezerko. Dve mapi in 5 ilustracij diči knjigo, katero je spisal član odborov, tajnik češkega deželnega odbora, gosp. L. Mareš. Dejali smo zgoraj, da smatramo knjižico za dar i Slovencem, kajti pisana je knjižica z obudovanjem krasot slovenskega planinskega sveta, z ljubeznijo do našega ljudstva in z gorko vneto za probujenje največjega zanimanja med Čehi za slovenske pokrajine. Knjižica ta je hvalospev, pevan naši domovini, pred vsem prirodno velikanski naši Gorenjski. V prikupljivi obliki izdano delce, ki obsega 74 strani, se ozira najbolj na Jezerko, podgrintavsko planinsko vas, kateri prorokuje česka naša podružnica, da postane „Tusculum“ čeških izletnikov, letovišče čeških rodovin. Jezerko je izhodišče za pot k češki koči na Ravneh, ki jo je vrla naša podružnica zgradila l. 1899. pod Grintavcem v višini 1600 m in jo izroči letos ljubiteljem planin. V prvem oddelku „S Češkega do Jezerskega“ je opisano potovanje na Kranjsko z nadrobnimi podatki o raznih potih, ki vodijo potnika na Kranjsko, in o znamenitostih, ki jih podajajo posamezne postaje, zlasti na gorenjski strani tja do Kranja, od koder je popisana vožnja do Jezerskega, slikovita in vzletna po divnih krasotah prebogate, čarne naše planinske pokrajine. V posebnem poglavju je opisano Jezerko z vsemi udobnostmi, ki jih nudijo letoviščniku in turistu priroda, gorstvo, kraj, ljudstvo in seveda tudi kuhinja, v nadaljnjem poglavju pa sledi zgodovina gradnje češke kočice na Ravneh, opis nje lege in nje uredbe. V drugi polovici knjižice sledijo zaznamki in

opisi izprehodov, izletov in gorskih tur z Jezerskega kot izhodišča k češki koči, v Belo, Železno Kapljo, na Pristovnikov Storžič, v dolino Belske Kočne, na Goli vrh, Veliki vrh, k Frischaufovi in Zoisovi koči, v Bistriško dolino; nadalje so razkazane gorske ture od češke kočice na Dolgi greben, na Štruce, na Skuto, na Rinko, na Tursko goro, na Grintavec, na Kočno, na Greben, Mrzlo goro, Babo, Planjavo, Brano, Ojstrico, Menino planino, Radoho, Olševo, Obir, Storžič in Košuto. Pridejan je tudi imenik vodnikov. Dve mapi in sicer prva z železniskimi cestami, vodečimi s Češkega na Kranjsko, druga z znamenitim kotom, v katerem se stikajo meje Kranjske, Koroške in Štajerske v obližju Grintaveca, poučujeta češkega turista o potih in gorah, ki naj mu postanejo za bodoče vabljuje in mične, ker ga vodijo v deželo slovensko, kjer hočejo Čehi najti ono, česar nimajo v domovini: gorski kras, združen s čarom slovenskega značaja. Z idealno vneto pisana Mareševa knjižica naj pospeši krasni svoj namen, naj povzdigne naše društvo in naj privabi kar največ čeških bratov v naše slovenske gore!

„**Logarské údolí**“. Napisal Fr. Kocbek. Ta spis o Logarski dolini, ki ga je v češčini prinesel „Alpský Věstník“ v št. 4. in 5. II. letnika, objavi tudi naš list.

„**Die Erschliessung des Heiligenberges**“ se imenuje spis, katerega je g. prof. J. Frischauf objavil v 103. št. lista „Südsteirische Post“ z dne 30. decembra 1899. l. Pisatelj natančno opisuje razgled od cerkvice Sv. Višarji ter z vrha, ki se v turističnih knjigah krivo imenuje „Steinerner Jäger“; dalje omenja novega pota na Višarski vrh, za katerega so si pridobili zaslug č. g. P. Dioniz Spitzer, č. g. Ivan Ebner, naš član g. A. Knafele ter gostilničar g. Blaž Lakata, ki je pot dobro izvršil. Pot se je izročil „Slovenskemu planinskemu društvu“.

„**Ueber die Bildungsweise der „terra rossa“ des Karstes**“. Dr. E. Kramer. Poseben odtisk iz „Mittheil. des Musealvereines für Krain“. Iz spisa posnemamo, da je rdeča kraška zemlja (terra rossa) nastala iz terciarne ilovice, glin in laporja, ki imajo v sebi več ali manj železnega oksida, in sicer po vplivu vode in zraka.

Razne vesti.

Marconijev brzjav. Italijan Marconi je izumil brzjav, ki ne potrebuje napeljave nad ali pod zemljo. S prvimi poskusi se je brzjavilo s povoljnim uspehom na 15 km daljave, sedaj že na 60 km. Lajiki so že napovedovali čas, ko bode odpravljen podvodni kabel ter bode treba samo nekaj vezanih zrakoplavov nastaviti nad Evropo in Ameriko, da se bodeta ti dve celini brzjavno zvezali skozi zrak. Strokovnjaki so pa nasprotnega mnenja. Velike važnosti bode ta izum tam, kjer ni mogoče ali je jako težko napraviti napeljave. To pa iz dveh vzrokov. Prvič ne bode mogoče aparatov na različnih postajah izolovati, drugič more vsak s svojim odpošiljalnim pisalom zaprečiti brzjavljenje. Nočemo o tem dalje razpravljati; omenjamo le to, kar je posebno važno za planinstvo. Z Marconijevim brzjavom je možno zvezati hribe z dolinami, torej naše planinske kočje in planinska vremenska opazovališča z dolinami. Upati je torej, da se kmalu zveže naše brzjavno opazovališče na Kredarici z Dovjem, in da potem tudi tam nastane vrem. opazovališče I. vrste, kjer se bode vreme opazovalo po zimi in po letu. Važno je tudi, da gorski čisti zrak bolje vodi električno, in da se more brzjavljati tudi v najhujši nevihti, v dežju in megli. O drugih prednostih omenjamo še samo, da bode v trdnjavi zaprt sovražnik brez nevarnosti megal pošiljati poročila, ne da bi oblegovalci mogli to zaprečiti.

Tujci v Švici leta 1899. Vsled izredno ugodnega vremena v lanjskem poletju je bilo v Švici jako mnogo tujcev. Kakor kaže statistika, je lani obiskalo Švico dva

in pol milijona tujcev, od katerih so imeli švicarski hoteli 130 milijonov frankov dohodka. Železnice, druga občila in trgovine so pa izkupile okoli 30 milijonov frankov. V vsem so torej pustili tujei 160 milijonov frankov v Švici. Največ tujcev je prišlo iz Nemčije, severne Amerike, Francije in Rusije, razmerno malo pa iz Avstrijsko-ogrske države, ki nudi sama svojim prebivaleem mnogo prijetnih letovišč v avstrijskih prekrasnih planinskih deželah.

„Geographisches Handbuch“ k Andréjevem atlasu šteje Savinske planine med najznamenitejše alpske kraje sploh.

Pacifična železnica v Kostariki. V srednjeameriški republiki Kostariki gradijo železnico iz Limona v Tivies, ki bode 965 angleških milj dolga in bo spajala Atlantsko in Veliko morje. Ta železnica mora vsled sklenjene pogodbe do avgusta l. 1900. biti gotova in bode tekmovala s Panamsko železnico, ki veže mesti Colon in Aspinval ter je znatno krajša.

Simplonov predor. Doslej je bil najdaljši železniški predor Gotthardov predor (15 km dolg), skozi katerega teče železnica iz Züricha v Švici v Italijo. Sedaj pa vrtajo nov predor skozi Simplonov prelaz med Pinskiimi in Lepontinskimi Alpami v švicarskem kantonu Wallisu. Novi predor bode blizu 20 km dolg, torej daljši od vseh dosedanjih predorov. Predor se začenja na severu pri Briegu v Rodanovi dolini in se končuje na jugu pri Domo d' Ossola. Popolnoma izgotovljen bode Simplonov predor v 5 letih ter bode zelo pospeševal promet med Švico, Francijo in Italijo.

Prošnja in opozorilo! P. n. gg. člane vljudno prosimo, naj skoraj pošljejo članarino za l. 1900. po poštnih nakaznicah. Obenem prosimo one p. n. gg. člane, ki so še na dolgu za l. 1899., naj blagovolijo poravnati zastanke, da spravimo račune za l. 1899. v red.

Člani osrednjega društva plačujejo članarino osrednjemu odboru v Ljubljani, člani vseh podružnic pa svojim odborom.

Članarina „Slov. plan. društva“ in njegovih podružnic znaša na leto 6 K; poleg tega zneska plača nov član tudi 2 K vpisnine. Ustanovnik plača enkrat za vselej 60 K.

Odbor osrednjega društva in odbori vseh podružnic.

„Plan. Vestnik“ prejmljejo vsi člani **brezplačno**. Nečlane stane na leto 4 K, dijake 2 K 40 h.

Pozor! Kdor prejme to številko „Plan. Vestnika“, pa ne misli biti član „Slov. plan. društva“ niti naročnik „Plan. Vestnika“, blagovoli list vrniti v Ljubljano z opomnjo: **Ne bom član, oziroma: ne bom naročnik.**

Prošnja. Vse prijatelje vljudno prosimo, da bi blagovoliili nabirati novih članov in ustanovnikov. Društvo in vse njegove podružnice imajo polno lepih in koristnih namer in načrtov, za njih izvršitev pa potrebujejo denarja, denarja, denarja. Gani se torej vsak, pa pridobi našemu društvu in podružnicam gmotne podpore, da bo Slovencem prijetno bivati na svojih tleh, in da bode ugodno turistom gostom v naših krajih.

Društvena znamenja dobivajo častiti člani v društveni sobi v Narodnem domu v Ljubljani, pri podružniških odborih in pri gospodu Ivanu Sokliču, trgovcu Pod trančo v Ljubljani. Eno znamenje stane 2 K.

Današnji številki je priložen naslovni list s kazalom za V. letnik „Plan. Vestnika“.

„Slovensko planinsko društvo.“

„Vodnik za Savinske planine in najbližjo okolico“

s 7 slikami in načrtom Savinskih planin z znamenovanimi poti.

Spisala Fr. Koebek in M. Kos. — Cena 1 K 20 h, po pošti 10 h več

Brata Eberla,

pleskarja c. kr. drž. in c. kr. priv. južne železnice v Ljubljani, v Frančiškanskih ulicah št. 4,

prevzemata vsa v pleskarstvo spadajoča dekorativna, stavbinska in pohišvena dela.

Delo realno in fino, izvršev točno in po najnižjih cenah.

JOSIP OBLAK,

umetni in gal. strugar v Ljubljani,

priporoča

svojo na novo urejeno delavnico za Florijansko cerkvijsko v ulicah na grad št. 7. v naročitev vsakovrstnih strugarških košenih, roženih in drugačnih izdelkov, ktere bode solidno in ceno izvrševal po načrtih ali brez njih.

Josip Maček

na Mestnem trgu v Ljubljani

priporoča svojo zalogo mnogovrstnih domačih in tujih žganih pijač, kakor: pristen brinovec, slivovko in tropinovec, I. vrste francoski in ogrski konjak, rum in mnogovrstne druge likerje po nizki ceni.

Hribolazcem, ki gredo iz Bohinja na Triglav, ali pa krenejo s Triglava v Bohinj, se priporoča gostilnica **Blaža Hodnika (Galetova)** v Srednji vasi za prenočišče. Postrežba dobra in točna. Večjim družbam se preskrbijo čedna ležišča v vasi.

FOTOGRAFIJA

je nedvomno najlepša in najkratkočasnejša zabava!

Fotografski aparati

in sploh vsi drugi v fotografsko stroko spadajoči predmeti za amaterje in za strokovnjake so vedno v največji zalogi na razpolago.

Pouk v fotografiranju za novince preskrbim sam in brezplačno.

Geniki so vedno brezplačno na razpolago.

Dalje priporočam svojo tovarniško zalogo papirja ter pisalnih in risalnih potrebščin.

JOS. PETRIČ,

v Ljubljani, na Sv. Petra cesti št. 4.

Adolf Hauptmann

v Ljubljani, na Sv. Petra cesti št. 41.

Tovarna

oljnatih barv, firneža, laka in kleja.

Zaloga

slikarskih in pleskarskih predmetov.

Ivan Soklič

v Ljubljani, Pod trančo št. 1,

priporoča svojo veliko zalogo **klobukov**, posebno **lodnastih** za hribolazce in lovec iz tvornice Jos. in Ant. Pichlerja, c. kr. dvor. založnikov. Članom „Sl. pl. društva“ znižane cene.

Franc Čuden,

urar v Ljubljani na Mestnem trgu,

priporoča svojo bogato zalogo vsakovrstnih žepnih in stenskih ur ter budilnikov. Vsi izdelki so priznani izvrstni in po ceni. Popravila se izvršujejo natančno in dobro.

✦ Cenovniki na zahtevanje brezplačno. ✦

Vinko Čamernik,

kamenosek v Ljubljani, v Slomškovich ulicah št. 9, (zaloga spomenikov na Dunajski cesti nasproti bavarskemu dvoru),

priporoča svoj **kamenoseški obrt**, posebno za cerkvene in druge stavbinske izdelke, marmorne plošče za hišno opravo i. t. d.

Solidno delo, nizke cene. Ceniki in obrisi na zahtevo zastoj.

Vsakovrstne

napise na les, kovino in steklo

izvršuje natančno in po ceni

VINKO NOVAK

v Ljubljani, Križevniške ulice.

HUGON IHL

v Ljubljani, Špitalske ulice št. 4,

priporoča

svojo veliko zalogo vsake vrste **suknenega** in **manufakturnega blaga** na debelo in na drobno po najnižjih cenah.

Vnanja naročila izvršuje hitro in natančno.

J. Bonač

v Ljubljani,

v Šelenburgovih ulicah

št. 5, naspr. nove pošte,

priporočam vjuidno

svojo trgovino s

papirjem in v pisal-

niimi potrebnostinami.

Vzorce papirja pošiljam

na ogled.

V svoji knjigovoznici

izdelujem vezi pre-

proste in najfinije.

Prezvimeljem izdelo-

vanje vsakovrstnih

razglednic po fotogra-

fijah, 1000 lepih raz-

glednic 28—32 K.

Imam veliko zalogo

razglednic mesta

Ljubljane z različnih

strani.

10 najlepših razglednic

samih cerkev ljubljan-

skih za 66 h, s pošto

76 h.

Edina zaloga svine-

nikov družbe sv. Cirila

in Metoda (iz Hardt-

mutthove tvornice).

Prekupnikom velik

popust.

Tiskarna in kamenotiskarna

A. KLEIN & Comp.

v Ljubljani, v Špitalskih ulicah št. 5,

se priporoča

v naročitev vseh v to stroko spadajočih del in za zalogo raznih tiskovin.

GRICAR in MEJAC

v Ljubljani, v Prešernovih ulicah št. 9,

priporočata svojo bogato zalogo izgotovljene moške in ženske obleke ter najboljše perilo in zavratnice.

Zlasti opozarjata na nepremočna **lodnasta** oblačila in plašče za **turiste**.

Naročila po meri se izvršujejo ločno in ceno na Dunaju.

Ilustrovani ceniki se razpošiljajo franco in zastoj

Članom „Sl. pl. društva“ znižane cene.

Avgust Žabkar

v Ljubljani, na Dunajski cesti šte. 7,

se priporoča

za vsake vrste ključarska dela,

katere izvršuje dobro, lično in ceno.

Engelbert Franchetti,

brivec v Ljubljani, Jurčičev trg št. 3.,

priporoča slav. p. n. občinstvu svojo novo

in elegantno urejeno **brivnico**.

Za dobro in točno postrežbo je najbolje preskrbljeno.

MARIJA PLEHAN,

svečarica in lecionarica v Ljubljani

na Sv. Petra cesti št. 63,

priporoča svojo veliko zalogo sveč ter mnogovrstnega medenega blaga in slaščice.

Kupuje med v panjih in vosek.